

Dokument s plenarne sjednice

B9-0309/2021

2.6.2021

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjava Vijeća i Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o odgovoru na globalni izazov bolesti COVID-19: učinci izuzeća od primjene Sporazuma WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva na cjepiva, lijekove i opremu protiv bolesti COVID-19 te na povećanje proizvodnje i proizvodnih kapaciteta u zemljama u razvoju
(2021/2692(RSP))

Sven Simon, Christophe Hansen, Peter Liese, Christian Ehler, Angelika Niebler, Tomas Tobé
u ime Kluba zastupnika PPE-a

**Rezolucija Europskog parlamenta o odgovoru na globalni izazov bolesti COVID-19:
učinci izuzeća od primjene Sporazuma WTO-a o trgovinskim aspektima prava
intelektualnog vlasništva na cjepiva, lijekove i opremu protiv bolesti COVID-19 te na
povećanje proizvodnje i proizvodnih kapaciteta u zemljama u razvoju
(2021/2692(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- 1. izražava svoju zabrinutost zbog razvoja pandemije, osobito u zemljama s niskim i srednjim dohotkom u kojima se kampanja cijepljenja odvija sporo; naglašava da pružanje pomoći tim zemljama da cijepi svoje stanovnike nije samo moralni imperativ, već je i u našem interesu jer bi pojava mutacija mogla ugroziti naš uspjeh u borbi protiv pandemije; snažno naglašava da pandemija bolesti COVID-19 još nije završila i da moramo ostati oprezni, posebno u pogledu mutiranih sojeva; uviđa da bi to moglo zahtijevati razvoj cjepiva prilagođenih mutacijama i stoga prepoznaje važnost zadržavanja poticaja za istraživanje i proizvodnju cjepiva;
- 2. napominje da proizvodnja bilo koje vrste cjepiva, a posebno onih koji se temelje na tehnologiji mRNA, zahtijeva napredne kapacitete te da je proizvodnja cjepiva vrlo složen postupak koji obuhvaća tisuće proizvodnih koraka i nebrojene patente, kao i složenu kombinaciju sirovina i komponenti koje se nabavljaju iz nekoliko zemalja; naglašava da se patenti odnose samo na dio znanja potrebnog za proizvodnju sigurnih i učinkovitih cjepiva te da ukidanje patenata proizvodačima iz drugih dijelova svijeta neće omogućiti automatsko stjecanje potrebnog znanja i iskustva; stoga smatra da su dobrotvorne licencije naručnikovitiji instrument koji će olakšati širenje proizvodnje i razmjenu znanja i iskustva; podsjeća da nekoliko članica Svjetske trgovinske organizacije (WTO) još nije provelo izmjene Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (Sporazum o TRIPS-u) o obveznim licencijama za izvoz i da bi, ovisno o obliku tih nacionalnih odredbi, postupci mogli biti vrlo dugotrajni i da bi moglo biti prostora za poboljšanje; također podsjeća da ne postoji automatski prijenos povezanog znanja i iskustva duž lanca opskrbe;
- 3. naglašava da je najmanje razvijenim zemljama već odobreno izuzeće do 1. siječnja 2033. od provedbe odredaba Sporazuma o TRIPS-u o farmaceutskim proizvodima, kao i izuzeće do 1. srpnja 2021. o čijem se produljenju trenutačno raspravlja, kojim se najmanje razvijene zemlje izuzimaju od svih obveza iz Sporazuma o TRIPS-u, osim članaka 3., 4. i 5.; napominje da ta izuzeća nisu imala utjecaja na proizvodnju cjepiva protiv bolesti COVID-19 u najmanje razvijenim zemljama, uključujući one koje imaju proizvodne kapacitete za farmaceutske proizvode;
- 4. napominje da se patentom i drugim vrstama zaštite intelektualnog vlasništva osiguravaju pravične nagrade te zaštita u pogledu preuzetog poduzetničkog rizika te potiču istraživanja na visokoj razini; napominje da su takve zaštite osnova za dobrotvorne sporazume o licenciranju i prijenos znanja i iskustva te stoga ne sprečavaju već omogućuju dostupnost cjepiva; upozorava da bi poduzeća, u okviru paradigmе

nemogućnosti provedbe patenata, morala pribjeći tajnosti ili ekskluzivnosti kako bi zaštitila svoje inovacije; ističe prijetnju koju bi izuzeće od Sporazuma o TRIPS-u predstavljalo za financiranje istraživanja, posebno za istraživače, ulagače, razvojne inženjere i klinička ispitivanja; naglašava da je zaštita prava vlasništva, među ostalim prava intelektualnog vlasništva, ustavna obveza Europske unije i njezinih država članica;

5. podsjeća da je EU i dalje vodeći pružatelj cjepiva diljem svijeta i da je izvezao polovinu svoje proizvodnje u više od 110 zemalja; sa žaljenjem primjećuje da druga napredna industrijska gospodarstva, posebno Sjedinjene Američke Države, nisu ispunila svoj dio odgovornosti u osiguravanju globalnog i pravednog pristupa cjepivima;
6. smatra da je najučinkovitiji način borbe protiv pandemije brzo povećanje globalne proizvodnje cjepiva i osiguravanje brže, šire i jeftinije dostupnosti cjepiva, osobito za ranjive skupine stanovništva u zemljama s niskim i srednjim dohotkom; poziva stoga EU i sve članice članice WTO-a da se usprotive prijedlogu za privremeno izuzeće od Sporazuma o TRIPS-u, kao i revidiranom prijedlogu Indije i Južne Afrike, jer se takvim korakom ne bi povećala dostupnost cjepiva protiv bolesti COVID-19, već bi se dodatno destimuliralo buduće istraživanje, inovacije i prijenos znanja i iskustva; pozdravlja napore koje je glavni direktor WTO-a uložio kako bi uvjerio članice da pronađu rješenje utemeljeno na dijalogu, kao i najavljene prijedloge Komisije u tom pogledu; predlaže da se umjesto toga poduzmu sljedeći koraci:
 - ukinuti sva postojeća *de facto* i *de iure* izvozna ograničenja cjepiva i sirovina u lancima opskrbe, isključujući mehanizme osmišljene za povećanje transparentnosti,
 - hitno osigurati finansijske poticaje i poduprijeti povećanje proizvodnih kapaciteta za cjepiva, osobito u zemljama u razvoju,
 - poticati sklapanje sporazuma o dobrovoljnem licenciranju i dobrovoljne prijenose tehnologije i znanja u zemlje s već postojećim industrijama proizvodnje cjepiva te pokrenuti dijalog o postojećim preprekama dobrovoljnem licenciranju i o tome kako ih prevladati,
 - znatno povećati broj doza cjepiva koje su dostupne u okviru instrumenta COVAX;
7. podupire Komisiju namjeru da početkom lipnja WTO-u predstavi prijedlog o „trećoj mogućnosti” s naglaskom na tri komplementarna stupa: olakšavanje trgovine i uvođenje mjera protiv izvoznih ograničenja, širenje proizvodnje, među ostalim preuzimanjem obveza od strane proizvođača cjepiva i subjekata koji razvijaju cjepiva te pojašnjenje fleksibilnosti u okviru Sporazuma o TRIPS-u koje se odnose na obvezne licencije te olakšavanje njihove provedbe; pozdravlja vodeću inicijativu Tim Europa koju je Komisija pokrenula za povećanje proizvodnje cjepiva u Africi pružanjem finansijske potpore regionalnim proizvodnim centrima;
8. napominje da je EU važan donator instrumentu COVAX u smislu financiranja i dijeljenja cjepiva, i putem COVAX-a i bilateralno; u tom pogledu pozdravlja činjenicu da se Tim Europa obvezao donirati 100 milijuna doza zemljama s niskim i srednjim

dohotkom do kraja godine te pozdravlja sporazum s proizvođačima cjepiva da će 2021. isporučiti 1.3 milijarde doza cjepiva po niskim cijenama u zemlje sa srednjim dohotkom i bez dobiti u zemlje s niskim dohotkom;

9. poziva EU i njegove države članice da izvuku pouke iz pandemije kako bi povećali svoju pripravnost za buduće zdravstvene krize; stoga ih poziva da pruže veću potporu zemljama u razvoju i zemljama izvan EU-a u pogledu logistike i lanaca distribucije cjepiva; uviđa ograničenja kao što su nedostatak infrastrukture za hlađenje, distribucijskih kanala i kvalificiranog osoblja, prepreke geografskoj i socioekonomskoj pristupačnosti te okljevanje s cijepljenjem; poziva EU da intenzivira rasprave o toj temi s članovima instrumenta COVAX; u tom pogledu pozdravlja usredotočenost Rimske deklaracije skupine G20 na povećanje pripravnosti kako bi se izbjegla ponovna nepripremljenost za globalnu zdravstvenu krizu;
10. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.